

Тоҕусуньу 17 уолун 18 куннэригэр улууспутугар Саха сирин Правительствотын Председателен солбуйааччы Фео-

Бастакы күн кини Хатылты көрүшкө:

Лицей дирижэра А.А. Посков, Ф.В. Габдышева, А.Т. Ноговицын.
«Агротехникум» производствонь кытта ыкса сибээстээн буолуо.

гэр сана тутуллабугт бокс саалатын
 жүрд. Өсөө сайны тутуула турдарына ю-
 лэн соруахтаабыт соруутара туолтот-
 тарын бишэн, уугуу, нэһилиэк даяа-
 талаара, олохтоох актыып үлэлэрин
 түмүтэ учугэбин бэлэһэтэ. Салтыа бу-
 куу Соловьева нэһилиэгэр тийэс сыйды-
 быта. Оноо оскуола дьытэ хаарбах бу-
 лан, сабыллан бие сиринан үөрөх бардар
 дараан орлор уонна учугуталлар си-
 тийилэрэ элбэрин сөрү махтайда. Кини
 чулууан бу нэһилиэк произвожденнай
 көрдөрүүлэрэ үрдүтэ үтүө холобур бу-
 ларын ийдэ. Манньк таһаарыылаахтык
 үүт ыамылар, сүөһү ахсаамыгар үлэти-
 хамсыы олорор, дьонун ахсаана арайаа-
 бакка биэр тэтиэк турар нэһилиэк ин-
 нэһилээрин эттэ, оскуола тутуугутар үлэ-
 саналыытаа сүбэ биэрэ.

Илжис кун сарсарда эрде улуус даһалтатыгар Чурапчы, Хатылы, Болтоно нэһиликтэригэр сана уһууһаанар тутуулууларын боптуруоһун көрөн кэпсэһин, ырытыһы буолла. Ол кэнниттэн 11 чаастан Одьулуун нэһиликтэр лийэх сана, сырдык, киж дьытыгэр муһунай тэриллиэнэ Феодосия Васильевна "Олгонго ыйнарын" ытыгыла республика хамыһыһыатын салайар. Ол иһин Чурапчы удуһунар кэлбит сүрүн сыала улуус хамыһыһыатын кытта көрсөн тэриэһин боптуруоготарын ырытыһы этэ. Бээһид Хаҥаласка, онтос 2015 сылга Чурапчыга ытыгыллар. Улуус баһылыга Андрей Тимофеевич Ноговинцы муһунай бастагы боптуруоһун кылгэзон, ба

лэмээнэй үлэлэрин бэлааньн хэсээн ирднээр үп - харчы нээмэйн билгийн-нэрон Правительство хамьһыһайтар туттарда. Барыллан ыһыһыһыбыт симиэтэ 314 мэл солхубайга тадыста. Манна сүрүннээн 'Олонхо дэизити' тутуу, асфальт суул ууруу, уулуссалары сырдааты, ыһахтыр түфүлээр сээр - туом тутууларын, Аал Луук маһы, ураһалары тутуу кэирд Салгы улуус муныарын председателэ Василий Васильевич Гуляев 2014 сэл биеэ улахан үбүлүлэрин сырдагта, тустаах хайбс-халарынан республикага анал хамьһыһайлар тэрилшэларын турууруста. Ол курдук ВСЯковлев - Далан аатынан Кытаань оскولاتын 100 сэл, Одыуун оскولاتын 75 сэл, Уһун Куэл оскولاتын 50 сэл, суруйааччы Дьон Дьангылы 100 сааһа, Хомтор нэһиһэгэ тэрилшэбтэ 100 сэл туолалларын эттэ. Муныхах үһүс боптурууһан Одыууннаагы лицей Агротехникум буолан тэрилшэбтэ ырытыһыһна. Манна сүрүннээн лицей салалтата, коллектива, улуус дьаһалтата бвар нэһалгалары сырдаган, Правительство тэрэһин боптурууостарыгар өйүүрүгэр, көмөлөһөрүгэр көрдөстүлдэ.

Ийнхүү хүннээх үлэ олус кэдүүстээх-
тэж тэриллэн барда. Феодосия Васильев-
на түмүүсэ улуус дыһаалтата сүнгөөх
хайысханы тутуһан, кээжилээри ырал-
ан, дыһуннаах тэтимийн үлэлэн эр-
эин бэлтгээтэ.

Афанасій ЗАХАРОВ

Улцус дьаһалтатын отчуота

Тохсуншуу 16 күнүгэр улуус дьаһалтатын отчуоттуур бөлөгө М.Үрүт, М.Үрүт, М.Үрүт нэһиликтэригэр сыһылта.

МЫРЫЛА

Бу нәһиликтә 139 кәһи сарытта, барыта 214 суругуан айытлы эхләрда. Олохтоохтор сурун кәһилдәларьнан, билдэн турар, оскуола буолла. Кинилэр өлүр үс сиргәс кәһи сыддан үерондлэсэ эрбидэзэн, мань таһьнан кулутууна үерэнэр буолаллар, улахан дьон кулутурунай тәрәһиннэргә сатаан сыһанмаларын, бөлүһмәһтәрин эһилэр. Иккис туруорсар бопшурдэттарын Таастаах түөлбөр нәһилик хочуолунай аттан киниган иттиһилэр ситиһи холбоһон туһунан буолла. Олохтоохтор бу түөлбөр билегин да, кәһүсүһтүн да эдэр биллар олохсуйунар, сайдыһи түстүөхтәһи диллэр. Оһон нәһилик сайдыһтын Таастааһа көрүһлөрүн билләрдилэр үсүһүнэн, нәһилик улуту киниган ыраах сытарьнан сибэстәһи, буттириһьиннай заправка туруорсаллар. Мань Ил Түмэн депутата И.К. Макаров быйбар көһүөһи тийэ сыддан, өвүһүһүһүн тоһондоһулар.

Манга тайвнын туслаах саймаачылартан ийнэмы үүс. Ол курдук, Маарьичваанаар ПО бырабылыншыгытн председателигтэн Г.В. Смирновтан маралыннга өрмүн хайан барырын уонна килэл хаачыстыбата тодо мөлтөөдүн ыһылтылар. Онучума Г.В. Смирников үүтөлүт сыта маарьич өрөмүсө быданга көөрбөттн этте "Маарьичнысангардан, бек-жоринзны онно көһөрүүхшүт. Килэл хаачыстыбатын тукалар түһүттан электрической phono туруоруушкүт. Килэл хаачыстыбатын биир өттүнэн апары сийэххай бүдүк кызар

ПРИЛОЖЕНИЕ - ПЕРВА

Кийн бэлчээлн дээрх хадгаар байрладаг "Стоматолог бичир нэвдэлтэ кэдэн, донун эмгэг дунд", "Демография турууга хайдагддг?", "УЗМ-га тор уочаратгаах буудалд?" дэн бийлгээлээр көрлрлрлр. Манга кийн стоматолог олунбуу мйга тийлсэсэн УЗМ-га бйрээс бйр кийнн 40 мүнүүтэ устга көрөр буолан уочараттаарын эгтэ. Огтон демографияны эгэр буулалха, улгууска бйыл 439 өр төрөөбүт. Үчүгэй көрдөрүүлээх нийлгээктэринин Одьулун, Чакыр, Төлөй, Хадаар, Диртг буулалар.

Тыя хаагайыстыбатын удираллениетын начальнигар А.С. Филиатован тыя хаагайыстыбатынан дьарыктанар эдэр ийиллэри дьылзэчингын, сылгы базатын тэринэргэ туох күүс баарын туһунан ыйыттылар. Манна республикатаагы программаларга кытыннаха төлөбүр 60-70 бырыһыана субсидияланан собо этилиинэ. Сылгы базатын тэринээччилэргэ 350 тыһ. солк. көрүлүү эбит.

Байгаль-дуулыг хяналалтайр хэмжээгээрээ председателитэрг И.Г. Васильевта үе уоһаа онгон элхэг оролоохтороо уһаайба бээрингэ тогто багтаарбыгын, тааһынай дьон бааһынаа сирдиргэсэан, огтоон асыгыгтыгтыла-ра сентөөрүн туһууан хийгэтылар И.Г. Васильев: "Нэһилик олохтоохтороо бары Чурагчыг кээнгисэр уһаайбаны ыла саты-ыгыг, кээнгисэр уһаайба бутта. Онон байгэрт дэрсээккэлэриг-тигэр ыларга сорунун. Онгон бааһынаа сирин бааһынаа эрэ бааһыгтыннан туттуохха наада", - дэсгэ.

Мань таһынан хас билимди
нэһилиэнэс бариһтар ыйыты-
лар киирдилэр. Ол курдук, поч-
та кэлэтиги быһаарыы, Дьоруу-

скай-траситын сыаната ыараханы, интернет, суотабай сибээһэ матыуус туһунан.

Элчилгээг оркуула дийрэгтэрэ С.И. Собакин оркуула байрайыга Якутпрокт төрлөгтөн хэргэ үлэлэлэни түмүгт бүтэн илэи баттаммытлы, охи тутууга 2015 сэлэ инвестыдаантан туораабанка тутууга-рылар багдарда Улугс дьаалта-тын огчутун үчүтэйиэн сьа-нааласта.

Чуутал Д.С. Павлов санг
тутуллабуг хотуулунай кыах-
таарыг отон туран, Таастаах
туалбэз холбонорун көрүүлэ
малларынгар барарда, Мань
тайһынан юмэ улуустаары му-
зей түргэниэс үлэз киирэрэн
туурсуруста. Дьаһалта отчуотун
үлэтигээн сыналдаата.

А.Е. Макаров тус хайвтайг-
гьбатьгар тохтоот. Үүт сына-
тын сайлалтыг ыйдарга ыаммат
үүнээ 50 солк таһаарыхха,
субсидияны ынахха эрэ буол-
банка, сүбүү төбөтүгэр барыт-
гар бирөөххэ дьэстэ. Отчуоту
үчүгэй ордонон сынааһат.

Учруул В.В. Ефремова БКЗ-гүүтүүтүн кэмдэр суол алдьяна-рын, онин ошолор калзрга-баргас эх-хаан, ой-санаа етүүлэн атарасхыйныны көрсөлөрүн этэн туран, элпестинсезэх дону микстгитгэр ардын БКЗ-ни туталдьятыг ардасын Очгуу-ту үчүзүгүннн сыналдаата

Куластааһын түмүгүнэн 2013 сыллаах үлэни үтүгэйинэн сыналдаатылар.

МЫНЛАБАЙТЫ

Отчуоту иетэ 161 киһи кэл-
лэ 163 үбүлүм кэсирлэ.

Малды буударына, эдэ-
баллары дунжин хааччына
интернет, суугабай сибээнин
үүт туттарытын, электроут
киинтен иттиинг холбонуу,
пенсиялаахтарга, аллах оро-
лорго көмө түһүнүн ыйыты-

JIBD

Социальной харацта управ-
ленийгын начальныгтан Л.В.
Тосукаевтан нэвчилжэ ити-
гнэ холбоунг субсидията хай-
дах көрүлэрий дизэнтэ олорор
эрэ дызгын холбоошунга субси-
дията баар дизэнтэ. Итигын трасса-
тыгтан дызэр дызэри уонна дызэ
иһилээр тардыага 125 тыһ. сол-
куобайы дызэ, техникулубуйа,
ОДХХ докумуоннарын биэр-
дэхтигиз көрөллөр эбит.

Үерэх управленийетын начальнигытан КК Чиваина-ровтан тогу биһиги Чурапчы кыраадыһынан барыбыл диэн ыйыттылар. Онуоха "оскуо-ла"тылар кыраадыс кэмнэри-дэ ыйаан, ону охраник сарсы-арда айыы көрөн этиэхтээх, байырт кыраадыскытынан үөрэнэрт", - диэтэ. Маны таһынан оскуола 20-чэ пенсия-лаах учууталлар үлэтиилэ-рин, оролор интэриэстэрин тар-паттарын этилэр. Бу этиэни КК Чиваинаров көрүүтэ ыла-рын иһистинээлэ.

Киин бальмыга кылаабынай
бырааһыгар А.И. Коркингна
нэхилиэк бальмыатын үлэтин
контуруулууртар, быраастар
"телепүнүнүн эмтииллэрин"
ыгырылыга көлбөтэрин кири-
тисэлээн эттиэр.

Полиция начальнигтар Н.Ю. Алексеевқа нэһилиэстэ туочукалар албахтэрин, баһылык орукыайбатын чопчулаатылар. Малпа Н.Ю. Алексеев нэһилиэстэ ити өттүгэр пассивнайын үлэһэниин баварбатын бэлэстэ-этэ. Олохтоох дьаһалта нэһилиэстэ үлэстэринэ ара-миско ытааларын нэһилиэстэ-лэ

Бахылык бастагы солбуяаччылыгтан А.А. Носовидангал халаан уутулар эмсэрэлэбин-пигигэр көмө харчыны ылбаты-быт дин ыйытылаларыгар уудиз муостатын үрдүнэ тахсы-быт эрэ буолларын толонор,

онгохыг тушаалнаах докумуон-
нарыг хомуйсан бичрэгүүт дийн
элсүүлжээ.

Баһылыгы үл, экономика өтүтүр солбуяаччыгыттан И.К. Матвеевтан Күөх Хочону сайын айым юргитталар, ким көрүөхтээригэ дизентэ наһилжэ дыһалтта көрөр, итин турсим хайысхатынан өбим үп оностоххутун сөп диятэ.

[illegible]

Ветэраэзир Сэбизтэриг
председател Н.Г. Михайлов
сана баһылык А.Т. Номиндин
салһаачыларын илдэ сүлд-
арын хайраата. Кили мантан
ыша сир үлэгтэр болжмону
ууруунг дилэ ыгьрда. Мань
таһын 2016 сылта СР бастак-
геройн, мындааһайлар бир
дойдулаактара Р.И
Константинов төрөөбүтэ 120 сы-
лта уонна оскудат төрүттэммитэ
85 сылта буоларын болжмону
ытталарыгар баһараа.

Нэгилзэк олохтоохтор
улуус дьаһалтатын отчуотун
сонгоотулэн сыанадаат алап

Огтон бэйшлэыг дэсэлаах очуоту улуус баһылыга А.Т. Ноговидын салайааччылары илээ сылдан мыйыһын: бу икки нэхилээх дыно-сэргээ астынылар. Баһылак хаа би ирдэн этэр тылын бойдон истааһэр, ыһааналара кинээх ыһаастабылларын бэлэте буоларын бэлэтин көрөдү. Оно А.Т. Ноговидынга уонна улуу дьаһалатын үлэтигэр үүмөсүл өссө үрдүк көрдөрүүлээх ситинилээх буоллун дэи баарырыг.

ЕЛЕНА МАКАРИНСКАЯ

Үөрэх-ийтий

ОБОЛОРБУТ СИТИҢИЙЛЭРИНЭН КЫНАТТАНАБЫТ

Удус баһылытын социальный боштуруостарга солбуйааччы Т.В. Павлова бастыныары кытта

Тохсуньку 15 күнүгэр "Айылыгы" сыһыналыг кишинигэр улутуу үөрэххэ, спорка, общественнай үлгүбэ бастыг ситиһиилээх үөрөннэччилэрин үтүсэ кубулдуйбут Баһылык харыйытыгэр чинэстээтилэр.

Үерөх уонна кулгуура саалгалара тэрийэн ыытар Баальгар Чурапчы улууһун оскуолаларыттан барыта 300 оҕо кыттыыны ылла. Сана дьыллаахы дьоро түһүлгэ оҕолоор куустарынан туруоруллубут представлениенан, кансиэртин сааланна. Улуус кэскиллэрин "Чурапчы улууһа (оройуона)" МГ баһылыгы социальнай боппуруостара солбулгачы Тамара Васильевна Павлова, үерөх салалтатын начальнига Константин Константинович "Игитиһаров зүрдэлээтилэр. Үерөх салалтатын начальнига үөрөхтэрини зигэтигэр оҕолоор сыл устата ситиһилэрин билиһиннэрдэ, аасыт сыл көрдөрүүлэрэ үрдүктэрин, ошон Чурапчы улууһа республикара инники күөҥгэ сылдыарын иһитиннэрдэ. Тамара Васильевна оҕолоорго туһаайан сайдыы сүрүн онку-

ла оркула слотор, обществен-
га улэрэ хөхтөөхтүх кытты-
га сыгарын балиэаа, үөрөнэ
эччилэри билини ылары
таһынан ФГОС чэрчитинэн
эбии үөрэхтээһингэ күүскэ
дырыктаналларыгар ыгырда
уонна үөрэхтээх, сайдыылаах
дьон буола улаатан улуустар-
гыгар туһалаах дьон буола
үүнэллэригэр бара санаатын
эттэ. Кини улуус баһылыгын
аатылган "Бастыг үөрэнөөч-
чи", "Бастыг спортсмен", "Бас-
тыг общественник" анал номи-
нациялары, балэхтэри туттар-
таата. Ол күрдүк.

"Бастың үзөнзөччи" номинация ханаайлынарынан буолдулар: Коля Игнатьев Боллоҥо орто оскуолата, 11-с кылаас; Виктория Титова, Хатылы орто оскуолата, 9-с кылаас; Любовь Дьячковская, Амма орто оскуолата, 11-с кылаас; Алафия Анемподистова, Хадаар орто оскуолата, 10-с кылаас; Оксана Данилова, Муҕудай орто оскуолата, 11-с кылаас; Степанида Горохова, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолата, 11-с кылаас; Ася Коркина, Алаҥар орто оскуолата, 11-с кылаас.

Санта дьыллаары баал ыалыса суох барбат.

то оскуолата, 10-с кылаас; Анна Заболотская, Одь-улуун орто оскуолата, 10-с кылаас; Настя Алексеева, Чакыр орто оскуолата, 9-с кылаас; Айзаал Сивцев, Чурапчы улуустаагы гимназията, 10-с кылаас.

«Баатыр спортсмен» атын ылылар: Д.П.Коржин атынан Чуралчы спортивнай

орто оскулатын 10-11-с кылааһын үөрөнзүччилэрэ: Айна Кьгчисна (дуобат), Айсен Андреев (дуобат), Дьулус Сивцев (тустуу), Кыдаана Собакина (чыпчык атлетика), Сахар Пестрянова (волейбол); С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскулатыттан: Иннокентий Яковлев (11-с кылаа).

лавас (хотугу мнгоборье), Алик Романов, 9-с кылаас (бокс), Лавров Ньургун, Одьулуун орто оскуолата, 9-с кылаас (спорт национальнай көрүнгүрө), Дуна Ноева, Кыгаанах орто оскуолата, 10-с кылаас (буулдунан ыты), Пантелеймон Потанов, Арыйлаах орто оскуолата, 9-с кылаас (мас тардыһыгыта), ДП Коркин аатынан Чурапчы спортнай орто оскуола-интернатын выпускнигы, Манчары сонньууларын спорт национальнай көрүнгүрөгөр чемпионы Данил Николаев спорка урдук ситиһилэрин иһин анал бирикс хаһаайына буолла.

«Бастын» общественник» номинацияда кыргыздар: Коль Анемподистов, Кытаанах орто окуулата, 11-с кылаас; Алина Захарова, Төлөй орто окуулата, 11-с кылаас; Саша Ильин, Амма орто окуулата, 11-с кылаас; Айна Местякова, С.А.Новгородов аятынан Чурапчы орто окуулата, 11-с кылаас; Толя Монастырев, Чурапчы орто окуулата, 11-с кылаас; Настя Ноговицына, Сылан орто окуулата, 11-с кылаас; Петя Оконешников, Чакыр орто окуулата, 11-с кылаас; Алена Сергеева, Соловьев орто окуулата, 11-с кылаас; Сарыял Сивцев, Чурапчы улуустаары гимназията, 11-с кылаас; Арсен Федоров, Диринг орто окуулата, 11-с кылаас; Вова Чепалов, Чурапчы орто окуулата, 11-с кылаас.

Багшлык харыйатыган
оволорго аяан кәрдеөх сонш-
уулар, куонкурустар, дотерей,
маскарааттар күрөктөрз, бы-
рааһынньыктаагы дискотека
ытылыһына.

Улуус үөрэнзэччилэригэр сана сылта сана ситиһиллэри, үчүгэй үөрэи, туйгун доруу-буһаны, эрэллээх догдуоттору учууталларга, тренерларга тулууру, дьулууру, үрдүккэ дабайыһалары!

ЛЫСЛЯ ПЕРМЯКОВА

Бэлийэ түгэн

ЧУРАПЧЫ ААТА ДЬОЊУННУК ААТТАННА

Республикатааҕы журналистар бириэмийэлэрин туттарар үгэскэ кубулуйбут Пресса баала тохсунньу 17 күнүгэр Дьокуускай куоракка республикатааҕы пресса кинигэҕэр ыстылынна. Сыл түмүгүнэн бастыҥ үлэлээх журналистары, редакциялары, издательство дьыалэрин балиэттир тэрээһини Россия Журналистарын союһун Саха сиринээҕи бырабылдьаанытата (председатель Галина Алексеевна Бочкарева) салайан ыттар.

Профессиональный бы-
рааһынньыкка СР Бөчүккө
департаментын салгылаачыга
Филипп Петрович Пестряков
кыттылып ылды. Бу калаа ки-
ни илгититтен Чурапчытаары
"Сага олох" РИХ АУ
илинээри "Чаран" сурунаал
редактора Оксана Васильевна
Жукина-Трифимова "СР Бө-

журналистика үгүс жаңырып
хабар уратынаарын, динг са-
халы тылдаарын-өстөөдү,
авылы үйз ирдэбилерг эпши-
эттир полиграфическай хап-
чыстыбалаарын бализтэти-
лэр. Онон Пресса бийылты ба-
алыгар Чураалчы аата дьобун-
дук ааттаны

Спорт

sochi.ru

2014

СОТОРУ СОЧИ ОЛИМПИАДАТА

Бу олох арийах күнүнэн дойдубут биһир кэрэ сиргэр Сочи куоракка XXII - с кыһынты Олимпиада ыһтылыта. Барыта сэттэ көрүнүгэр түмүлүн уон биэс спорт көрүнүгүгэр аан дойду ааттаахтара иһин - кэллин түсүһүөхтэрэ. Спорт мунутуур чыпчаалын ытык күрөбэ, бырааһынньыга тэрийлиэ.

Өссө 2011 сыллаахха талисманнар күрөхтөрүгэр үс символ биһиргэммитэ - Хаар баабыра, Үрүң эһэ уонна Куобах. Видитин киилэр ойууларын, куукулаларын кизиниик тарҕатан атыһылылар. Салгыы араас сыанаалаах манньааттар, кумааҕы харчы купоралара дойду үрдүнэн тарҕанылар. Элбэх бэлэмнэни улалар, олимпийскай тутуулар, дьон санаатын түмэр дьаһаллар ыһтыллан кэллилэр. Дойду бу улахан историческай

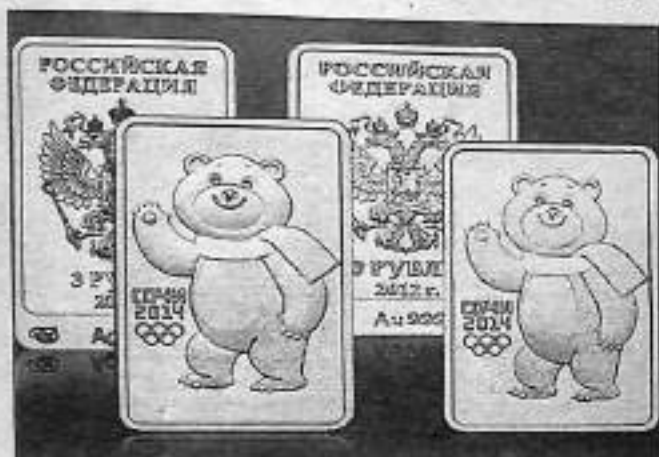
суолталаах тэрээһини ыһтарга билигин толору бэлэм. Спортсмен биэтэксэ киирэн старт биллэригин кэтээр кимтэр сүрээс тэтимиэрэ тэбэриини Дойду Олимпиада буоларын долгуһа кэтээр.

Саха сирэ бэйэтэ тусна кылааттаах. Алдан куоракка хайыһардьыттар сүүмэрдэммит хамаандалара эрчиллине. Онон билигин төһө да ыраах буолларбыт эмиз долгуһар, кыһынны эрэни күүтэр толору бырааптаахпыт. Республикабыттан, улууспуттан көрө, биһир дойдулаахтарыгар ыалды дьон - сүргэ бараары сылдылар. Олор истиг кэпсээнэригэр каллэхтэригэр

хайаан даҕаны хаһыакка таһаарыахпыт.

Олимпиада уота Россия Ийэ дойдубут хас биһирди олохтоорор сырдыкка, чэпизин - чэбдик буоларга дуулуһу кыһын күөдүттүн. Дойдубут спортсменнара ситиһилээхтик кытталларыгар бары ыалдыахха, баҕа санаабыт күүһүн түмүөххэ. Оо, спорт - эн эйэ эйгэтэрин.

Афанасий ЗАХАРОВ

Кэпсээхпин бабарабын

ЭДЭР СААҢЫМ ЧУРАПЧЫГА ААСПЫТА

Мин, Егор Михайлович Тарбахов, дыһынээх докумуонунан көрдөххө 1993 с. олунньу 6 күнүгэр Амма оройуонун Сулдатчы нэһилигэр Сэргэ Бэс дьин сиргэ төрөөбүтүн. Икки саастаахпар ийэм Марина Федоровна ыалдыан олоһо хаалбыт. Онуоха аҕам Михаил Лазаревич Феофанов ийэм бииргэ төрөөбүт убайыгар, ол эбэтэр таайбар Николай Федорович Протодьяконовка-Тукуйаа Ньукулайга, Чурапчы оройуонун Хадаар нэһилигэр иһтиэххэ аҕалан биэрбит. Онтон ыла мин Бабада үрэх баһыгар Кэлээдэй дьин алааска олорор бүтүт оһоньордоох эмээхсингэ иһтиллэн кийи-хара буолбутум. Онон бэйэм "буор Чурапчынан" аарыһабын. Чутаһынан оһоньуур оҕом суох буолан борооскуллары кытары муодалаһан, ыт оҕотунуун оһоньоон улааппытым.

Сут-кураан, уот сэрин сылларга оҕобут дэриэбинэгэ киирдэҕинэ хоргутан өлөн хаалыаҕа дьиннэр саастын кыччата-кыччата оскуолаҕа ыһыллалла бэйэлэрин кытары илдьэ сылдыбыттар. Онон бука-тын улаатан баран, сэрин бүтүтүн кэпсэттэн, 12 сааспар, Уорда начальнай оскуолаҕа үөрөнө киирбитим. Онтон ыла ор сааһым Уорда бөһүөлэгэр аспыта. Салгыы Дирин орто оскуолатын 1958 сыллаахха кыһынаахха олорон бүтэрибим. Итиннэ үөрэнэр сыллар

бар физкултуураҕа маннайгы учууталым, сэрйэттэн кэлбит Павел Титович Пинигин (олимпийскай чемпион Павел Пинигин аҕата) этэ. Онон спорка атахпын маннайгынан уктарбыт кийинэн кийини аарыбын. Олус ирдэбиллээх, кытаанах учуутал этэ. Уруокка хайыһара суох кэлбит оҕону хаарга сыылларара эбэтэр дьинин айаҕыттан тырыбыһаҕа дьэри тонуу хаарынан сүүрдэрэ. Саалаҕа формата суох кэлбит, хойутаабыт оҕолору тоҕолохторо хабыллар дьэри муостаҕа сыылларара. Мин спорка дьогурдаах буоламмын кийинэ мааны оҕо этим. Минин ордух күүскэ хайыһарга дьарыктаабыта.

Улахан кылаастарга үөрэнэр сылларбар Иван Егорович Захаров үөрөппитэ. Кийи быһыытынан сүрдээх сымнаҕас, ол эраэри сүрдээх үлэһит учуутал этэ. Бары ыһтыктыырбыт. Улахан талааннаах, уһулуччу сүүрүк этэ. Оройуонга 100, 200 м кэллэ да иннигэр түһэрбэтэ. 100 м - 11,4 сек, 200 м - 24,0 сек кэллэн рекордары олохтообута. Минин улахан спорка уһуйбут, дьарыктаабыт тренерим буолар. Ол быһыгар 1955-1956 сс. Чурапчыттан кэлэн Алексей Иванович Потапов үөрэтэ сылдыбыта. Дэгиттэр талааннаах сүүрүк, хайыһардьыт, волейболист, гимнаст этэ. Барытын бэйэтэ онорон, көрдөрөн үөрэтэрэ. Олус ирдэбиллээх, оҕолор толлор учууталлара буолара. Минин олус

элбэххэ үөрөппитэ, такайбыта, сирдэбитэ. Кийини Чурапчы оройуонутар маассабы спорду төрүттэспит кийинэн аарыбын.

Дирин оскуолатын бүтэрэ-эт тута Иркутскайгааҕы физкултуурунай техникумга үөрэнэ барбытым. Дьэ, манна спорт дыһынээх оскуолатыгар уһуйуллубутум. Икки эрэ сыл үөрэнэн чарчэки атлетикаҕа көрдөрүүлэрим лаппа түспүбүттэ. Үөрэнэр техникумдар 4 рекорду тулсаран кэлбитим. Орто үөрэх заведение-ларын спартакиадаларыгар, матчевый көрсүүлүгэр Хабаровскай, Улан-Удэ, Чита, Ангарск куораттарга сүүрбүтүм. Иркутскай уба-лас "Урожай" ДСО чизини 1959 с. Россия финалыгар Нальчик куоракка баран көмүскэбитим. Сахалартан, арааһа, биһир бастаһынан буолуоҕа.

Дойдубар кэлэн 1960 сыллаахха Саха сирин норуоттарын үһүс спартакиадаҕа Чурапчы чизини көмүскээн 5000 м сүүрүүтэ иккис миэстэни ыһтыбытым. Мин ийибэр, оччолорго «Спартак» стадионга Иван Румянцев (Уус-Алдан) түспүтэ. Ити кэмгэ Хабаровскай куоракка физкултуурунай институтка үөрэнэ сылдыра. Уус-Алданнар ыһтыран аҕалан кыһынарбыттар. Парад кэпсэттэн тута тыһынанан кийи көрө олордоҕуна 32 кийи стартабыта. И. Румянцев бийиги маннайгыттан иһики аргыстаһа сылды-

быһыт. Түмүгэр 100 көнөөр тэннэ тахсыбытыт. Ол эраэри финишкэ Ваня 1-2 м атан иһики тахсыбыта. Трибуна бүтүтүн сүһүбүр тура сылдыбыта. 800 м уонна 1500 м сүүрүүлүгэр үһүс миэстэлэргэ тахсыбытым. Мин ийибэр, аны, Илларион Никифоров (СГУ) кыбылдыбыта. Бу мин Саха сиргэр мунутуур бастыг ситиһилэрим этилэр. Онтон кэлин 1961 с. уобаластааҕы "Урожай" ДСО сүүмэрдэммит хамаандатыгар киирэн Уссурийск куоракка 1500 м иһиксэ, 800 м үһүс миэстэлэри ылан кэлбитим. Бу көрдөрүүлэрим Чурапчыга рекорд быһыытынан аарыллыбыттар. Итини таһынан Магадан-Дьокюускай матчевый көрсүүлүгүгэр (1962 с.) 1500 м үһүс миэстэни ыһтытым. 1957 с. Красноярскай куоракка 100х4 м эстафетаҕа Аркадий Алексеев, Анатолий Стручков, Андрей Донской уонна мин буоламмыт "Урожай" ДСО рекордун олохтоон турабыт. Олтукайыт балайда уһуннук турбута. Иркутскайга үөрэнэ сылдан (1958-1960 сс.) көрдөрүүлэрим өссө үрдүктэрэ. Ону Чурапчыга пролискаста суох, Чурапчы чизини көмүскэбэтэ дьинэр рекорд быһыытынан аахпатахтара.

Чурапчы спортнай чизини 14 сыл устата кийи-нары-сайыннары (кыһын хайыһарга) тохтоло суох көмүскэбитим (1951-1964 сс.). Чэпчэки атлетикаҕа оройуон-

мар 5 рекорду олохтообутум. Көрдөрүүлэрим: кыһылы-40 м 22 см, уһуну ойуу-6 м 02 см, 800 м-2 мүн. 00,4 сек, 1500 м-4 мүн. 10,8, 5 км-15 мүн. 57,3 сек. Кэлин бу көрдөрүүлэрим кыһылыта П. Посельский, уһуну ойуута Н. Адамов уонна сүүрүүлүгэр Г. Нохтунскай тулсарбыттар.

Бийиги кэммитигэр үчүгэй сүүрэр суоллаах стадион суоҕа. Олур-боллор буор суолта кыһыларбыт, мас аһыл-кэнэн томточчу кутуллубут дьаамаҕа уһуну ойорбут, бадараннаах суолунан сүүрүбүт. Бийиги курдук резинскай, тартаһаҕа доронска суоҕа. Онон бийиги көрдөрүүлүгэр кыһыан тэһнээбиким.

Чурапчы оройуонун чизини араас таһымнаах күрэхтэһилэргэ ситиһилээхтик көмүскэбит кэммин олус күндүтүк саньабын, кийин туттабын.

Егор ФЕОФАНОВ,
спорт бочуоттаах ветерана.
Нам, Хамадатта.

1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024

Күндү тапталлаах кэрэммин, абабытын **Иннокентий Константинович МАТВЕЕВЫ** үбүлүйдээх бэлэз күнүнүн үөрэн-көтөн туран истинник эбэрдэлибим!

Эн талан билбэт идэбинэн үп эйгэтигэр ар сыллара үтүө суобастаастык үлэлээн дыан-сэргэ олохун уйгута тупсарын туһугар бэйэн сэмэй кылааккын киллэрсэбин!

Түбүктээх үлэбэр дьуоралии тутан аскулала, нэһилиэк, улуус ыттар общественнай түмсүүлэргэр биэр тэрийээчинэн, көбүлээчинэн буолантын үгүс өрүттээх үлэни ытабын.

Дьиз кэрэгэннин куруутун үрдүктүк тутар баһамталлаах сыһыаннар, уураабат кыһамныгар, тапталгаар уонна дьоллоох аба саастыгыгар ис сүрэхтэн тахсар махтал, баһыба тылларын аныыбыт. Күндү килибитигэр куруутун доруобайдык, үлэ-хамнас үөһүгэр, ат абаһыгар сырыт дьиз баба санаабытын тиздэбим.

Эбэрдэни кытта кэрэгэнн Мария, уолун Бэргэн, кырыттарын Яна, Туйаара.

Тапталлаах оробутун, бырааллытын, убайытын, РФ үпкэ үлэтин туйгурун, СР Бочуоттаах казначейын, Чурапчы улуунун дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы **Иннокентий Константинович МАТВЕЕВЫ** олохун орто омурданынан итиштик-истинник эбэрдэлибим!

Эн олоххо, үлэбэ ситиһиллэринэн астынабыт, кизн туттабыт. Дабаттаргар, аймах-билэ дьоннор үтүөнү-кэрэни баһарарын, барыбытыгар сүбэ-ама биэрэн, мэлдьи эрэнэр эрчиммит буоларын үрдүктүк сыаналыыбыт, махтал, баһыба тылларын аныыбыт. Баһарабыт кытаанах доруобуйаны, ситиһиллээх үлэни, дьиз кэрэгэннэр устата

ЭБЭРДЭЛИИБИМ!

биллибэт уһун дьоллоох олоху!

Эбэрдэни кытта ийэн, аҕан, Дьоккуускайтан, Майаттан, Чурапчыттан, Одьулунтан биһгэ төрөөбүттэрин дьиз кэрэгиттэрэ.

Күндү кыһыптын, балтыбытын, эдьийбитин, улуустун "Чурапчы" сурунаалын редакторун, Россия Журналистарын союһун чилиэтин **Оксана Васильевна ТРОФИМОВАНЫ** Саха Республикатын Бэчээтин туйгуна үрдүк ааты ылбыккынан, ис дууһабын биэрэн үлэтир "Чурапчы" сурунаалын "Сыл бастын сурунаала" ааттаммытынан ис сүрэхтэн итиштик-истинник эбэрдэлибим!

Санаттан-санта ситиһи сүрэгүн көтөбөн, санаабын кыһамталан үрдүктүн үрдүккэ көтүтэ туруохтун. Баһарабыт шүргэл доруобуйаны, дьиз кэрэгэннэр дьолу-сэргэни, солун сүрүйүүлэргэ улуунун дьонун-сэргэтин үөрдэ-көтүтэ тур. Эйи-гүнэн кизн туттабыт, астынабыт.

Эбэрдэни кытта ийэн, аҕан, биһгэ өрөөбүттэрин дьиз кэрэгиттэрэ, Дөгдөновтар, Захаровтар.

Ытыктыыр табаарыспытын, салайааччыбытын, Болтоно нэһилиэгин олохтообун **Николай Николаевич ЕФРЕМОВЫ** ар сыллаах үлэн сөптөөхтүк сыаналанан, "Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна" ааты ылбыккынан эбэрдэлибим!

19 сыл устата 5 ыал кыттыһан тэриммит "Баттизмэ" баһынай хаһаайыстыбатын сөптөөхтүк аттаран, дьаһайан үлэлэтэн, күн бүгүн

нэһилиэккэ элбэх суһуллээх, сылылаах, кизн-куон ходоһалаах кыһамталлаах туттан олохторбуттан бары астынабыт.

Эн кизн-куон майгыбын, үлэбэр үрдүк эппиэтинэскин, чизгинэйгүн үрдүктүк сыаналыыбыт.

Таптыыр кэрэгэннээн Татьяна Ивановна, абаһарыт, сизинэргит ситиһиллэринэн кыһамталан, бэйэбит талгэһэбит тула бүүбэйдэн үүнэрбит саккыт ортоһугар уһундук, дьоллоохтук олохун дьиз алыһытын тиздэбим.

Эбэрдэни кытта Слепцовтар, Ивановтар, Кривошапкиннар, Слепцовтар.

Чурапчыттан төрүттээх Нам улуунун Хамаалта нэһилиэгин бочуоттаах олохтообун, тыыл, үлэ, спорт бэтэрээнн **Егор Михайлович ФЕОФАНОВЫ** «Эн сизили» таһыат улуус бастын общественнай корреспондентын аатын ылбыккынан, биһгэ үөрэммит, сүүрбүт-көппүт табаарыспытын, иргэс үөрэммит, кыһамтал, итиштик-истинник эбэрдэлибим!

Эбэрдэни кытта биһгэ үөрэммит табаарыстарын, үлээннээхтэрин аатыттан Ньукүлай Дьяканов.

Күндү абаһын, убайытын **Иннокентий Константинович** үбүлүйдээх үөрүүлээх күнүнүн итиштик-истинник эбэрдэлибим!

Баһарабыт туйгун доруобуйаны, түбүктээх үлэбэр өссө үрдүк ситиһиллэри, дьиз кэрэгэннэр илиэни, уйгу-быйан олох. Баба санаа бастынын, алыһыт маанытын аныыбыт!

Эбэрдэни кытта эдьийин Т.А. Артемьева уонна Петровтар дьиз кэрэгиттэрэ.

БИЛЭРИИЛЭР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

ИП Катакэнов К.М. оказывает услуги:

- Составление и сдача налоговых деклараций и др. бух. отчетов;

- Составление и сдача отчетов Пенсионного фонда;

- Составление бизнес-плана.

Адрес: с. Чурапча, ул. Ленина, д. 30 (адм. здание Ростосстраха). Тел: 8-914-223-42-37, 41-622 (раб).

Гудлев Афанасий Семенович артыгар барылибим байыаннай биллэст сүппүтүнэн дьиз суруһан ааһылар.

Продаю пресс-подборщик на 200 кг и грабли боксовые в хорошем состоянии. Тел: 8-984-119-01-09.

Продается однокомнатная благоустроенная квартира в центре с. Чурапча, буу мебель, бытовая техника. Тел: 8-914-288-53-02.

Күндү аҕыт, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, СР тыатын хаһаайыстыбатын бэтэрээнэ, Кытаанах нэһилиэгин ытык кийитэ

ИГНАТЬЕВ Петр Иванович

бу дьыл тохсунньу 18 күнүгэр уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытын бары аймахтарыгар, өрлөрүгэр, сизинэригэр, биһгэ үлэлээбиттэригэр биллэрэбит.

Кытаанахтан оҕолоро, сизинэригэр,

кутурданыннар тиздэлир:

- Игнатев Петр Иванович олохтон туораабытынан уолутар «Кытаанах нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Игнатев Иван Петровичка, биһгэ төрөөбүттэригэр, бары чуһас аймахтарыгар «Чурапчы улууһа (районына)» муниципальнай төрүтүн дьаһалтата, Чурапчы улууһун депутаттары Сэбиэтигэ.

- Уолутар, Кытаанах нэһилиэгин баһылыгар Игнатев Иван Петровичка, кини бары орлорутар, сизинэригэр, чуһас дьонутар «Кытаанах нэһилиэгэ» МТ коллектива, кырдыастарын Сэбиэтигэ.

- Игнатев Петр Иванович олохтон туораабытынан күтүөнүтүгэр Собакин Алексей Семеновичка, кини дьиз кэрэгэннэр, бары аймахтарыгар Трофимовтар, Поповтар, Ивановтар.

- Игнатев Петр Иванович олохтон туораабытынан уолутар Кытаанах нэһилиэгин баһылыгар Игнатев Иван Петровичка, кини дьиз кэрэгэннэр, биһгэ төрөөбүттэригэр, чуһас дьонутар Чурапчыттан, Дьоккуускайтан, Болтоноттоттон, Уус-Алдантан Игнатевтар, Вурцевтар.

Муниципальное образование

"Чурапчинский улус"

(район) Республики Саха (Якутия)

РАСПОРЯЖЕНИЕ № 52

с. Чурапча от 17 января 2014 года

О продлении сроков проведения конкурса на замещение вакантных должностей муниципальной службы в Финансово-экономическом управлении администрации муниципального образования "Чурапчинский улус (район)"

В связи с предоставлением участникам конкурса необходимых документов не в полном объеме, расширяю срок.

1. Внести следующие изменения в распоряжение МО "Чурапчинский улус (район)" РС (Я) от 23.12.2013 г. № 2027:

- прием документов продлить по 24.01.2014 г. до 18 ч. 00 м;

- дату проведения конкурса перенести на 04.02.2014 г. в 15 ч. 00 м.

2. Опубликовать настоящее распоряжение в улуусной газете "Сага олох" и на официальном сайте администрации МО "Чурапчинский улус (район)" РС (Я).

3. Контроль над исполнением настоящего распоряжения возложить на руководителя департамента по управлению персоналом и работе с органами местного самоуправления Игнатьева М.С.

АТНОГОВИЦЫН,

глава муниципального образования.

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕор, тап-

таллаах аҕалара, эһэлэрэ

НИКИТИН Петр Васильевич

уһун ыарахан ыарыһтан олохтон бары-

тынан кутурданыннар тиздэлир:

- Никитин Петр Васильевич олохтон туораабытынан орлорутар Саргыланага, Айаанга, Айталаһа, күтүөнүтүгэр, кийи-гиттэригэр, сизинэригэр, бары аймахтарыгар "Маарыкчаан" ПО бырабылыанньата, профкома.

- Чуһас ыаллара Никитин Петр Васильевич олохтон туораабытынан орлорутар Саргы, Айта, Айаан дьиз кэрэгиттэригэр, биһгэ төрөөбүттэригэр, чуһас аймахтарыгар "Маарыкчаан" ТОО "Үрдэл" түөлбө олохтоохтэригэр.

В НОВЫЙ ГОД - В ТЕПЛЫЙ ДОМ!

САХАБАЗАЛЪТ

ВНИМАНИЮ ЯКУТЯН!
ЗАВОД БАЗАЛЬТОВЫХ МАТЕРИАЛОВ
ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОДЛЕНИИ

до конца января 2014 г.

**НОВОГОДНЕЙ
СУПЕРАКЦИИ!!!**

• скидки на плитку САХАБАЗАЛЪТ

П-75-16%

П-125-10%

• заключая договор на сумму свыше 122 тыс. рублей до 31 января 2014 года, вы можете:

• ВЫИГРАТЬ ВОЗВРАТ СВОИХ ДЕНЕГ НА СУММУ 132 120 РУБЛЕЙ;
• УЧАСТВОВАТЬ В РОЗЫГРЫШЕ СУПЕРПРИЗА - ДОМОКОМПЛЕКТА БАЗАЛЬТОВОГО ДОМА ПЛОЩАДЬЮ 54 КВАДРАТНЫХ МЕТРА СТОИМОСТЬЮ 840 ТЫС. РУБЛЕЙ

УЧАСТВУЙТЕ В СУПЕРАКЦИИ САХАБАЗАЛЪТА!!!

ЗАЯВКИ по телефону: 40-22-22

8(924)766-35-45, 8(924)765-45-75

Акция действительна до 31.01.2014 г.

Редактор - директор - А.А. ЗАХАРОВ.

Экспертный секретарь, сурух отдела - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.

Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ.

Корректор - В.Н. ПЕТРОВА.

Верстальщик - Л.К. ПОПОВА.

Бэчээттигэр - С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствот, Чурапчы улуунун "Сага олох" редакционнай-издательской холбоһук автономной учреждение Российской Федерации Роскомнадзор СР управлениытар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияланымт нүмэрэ - ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670. Чурапчы сав. Карл Маркс уул. 26 "а". Телефоннарбыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru

Бэчээккэ сакаас: № 5 (10823) Тираж 2150. Хаһыат санаата: 10 сант.

Сага олох

Автор сурутар элбик санаа редакция позитивтар маңан сөп түбүтөр буолуохтар. Суруһа мыйылар чааһылар кырдыастарыгар эппиэтинин автор тус бэйэтигэр.